

Розрізнення слів з омонімічними коренями

Автор: Дякова Альона Сергіївна

Тема: Розрізнення слів з омонімічними коренями.

Мета:

- Сприяти усвідомленню учнями про спільну частину споріднених слів – корінь, досліджувати і розрізнити між собою групи слів, у яких корені звучать і пишуться однаково, але мають різні значення.
- Розвивати у дітей мовне чуття, мислення, увагу.
- Виховувати відчуття допомоги, уважне ставлення до слова;

Хід уроку

I. Організаційний момент

Не просто слухати, а чути.

Не просто дивитись, а бачити.

Запам'ятовувати, відповідати.

II. Актуалізація опорних знань.

1. 1. Перевірка домашнього завдання.(Впр.177).

- Які спільнокореневі слова ви дібрали?
- Назвіть частини слова за завданням.
- Як визначити корінь споріднених слів?

2. Робота з мовними загадками

А) Найголовніше у слові – Я.

Коли ж мене немає,

То й трава не виростає. (**корінь**)

- Що таке корінь слова?
- Як знайти корінь слова?

Б) Дуже порядний норв маю –

Перед коренем сідаю. (**префікс**)

- Де пишеться префікс?

- Для чого він служить?

-

В) Компанійську маю вдачу,

Після кореня я скачу,

Якщо закінчення там є,

То між ними місце є. (**суфікс**)

- Для чого служить суфікс?

- Де стоїть суфікс у слова?

3. Самостійна робота (за варіантами)

- У записаних словах виділіть корінь.

I варіант. Дубовий, море, шкільний, пухнастий, шанувати, накопили.

II варіант. Передовий, мова, берізка, сонний, стрибати, заробили.

4. (Самоперевірка)

Фізкультхвилинка

Встаньте, діти, посміхніться,

Землі нашій поклоніться,

За щасливий день вчорашній

I до сонця потягніться

В різні боки нахиліться.

Веретенцем покрутіться

Раз присядьте, два присядьте

I за парти тихо сядьте.

5. Каліграфічна хвилинка

Сс Сс

сад садок садити

- Що це за слова? Назвіть корінь.
- Складіть речення з одним із слів та запишіть.

III. Вивчення нового матеріалу.

1. Проблемне завдання.

- У рядку слів знайдіть «зайве».

Місток, міст, місточок, місто. («Зайве» слово – *місто*. Воно має такий самий корінь, але зовсім інше значення).

2. Оголошення теми та мети уроку.

- Сьогодні на уроці ми будемо вчитися розрізняти слова, які мають однаковий корінь, але різняться за своїм значенням.

3. Робота з підручником, с.77, впр. 178.

- Прочитайте слова кожного рядка. Позначте в них корені.
- Який корінь мають слова першого рядка (-літ-).
- Другого рядка?(-літ-).
- Чи однакові за значенням корені слів першого і другого рядків?
- Чи можна слова першого і другого рядків назвати спільнокореневими?
- Що зображено на першому малюнку? (*Місто*)
- Доберіть до цього слова спільнокореневі. (*Місто, містечко, містечковий*).
- Що зображено на другому малюнку? (*Міст*).
- Доберіть до цього слова споріднені. (*Міст, місток, місточок*).
- Порівняйте слова останніх двох рядків. Який висновок можна зробити? (*Хоча ці слова мають однаковий корінь, вони не є спільнокореневими, тому що вони різняться за значенням*).

4. Ознайомлення з теоретичним матеріалом (с.78)

- Які слова називаються спільнокореневими?

5. Робота над визначенням кореня у словах (Впр.179)

- 1) Списування слів. Визначення кореня.
- 2) Складання окличних речень.

IV. Закріплення вивченого матеріалу

1. Робота над віршем (Впр. 181)

- Прочитайте виразно вірш.
- Яка мета цього твору?
- Серед виділених слів знайдіть слова, близькі за значенням (синоніми). (*Людам - народу*).
- Знайдіть слова, які різняться тільки закінченням (різні форми одного слова) (*Зарядку - зарядки*).
- Знайдіть спільнокореневі слова. (*Лужок - лужечка*).

2. Гра «Знайдіть зайве».

Сова, совеня, совок, совиний.

Син, синок, синій, синівський.

Милий, милуватися, мильний, миленький.

Сирість, сирник, сирий, відсиріти.

Бережливий, бережок, бережний, бережливість.

Лист, листоноша, листопад, листівка.

Лист, листочок, листяний, листуватися.

VI. Підсумок уроку.

- Чого навчилися на уроці.

V. Домашнє завдання.

С. 78 – правило; с. 79, впр. 182.